

Pápay Zoltán

Villanások

A zsigmondi példa

Európa nyugati felén született királyunk uralkodásának (1387–1437) első fele neveltetésének jegyében zajlott. Ekkor sok időt töltött hazánktól távol, s maga helyett idegen „ügyintézőket” hagyott hátra. Egykori főuraink jelentős csoportja ezt annyira rosszul tűrte, hogy királyukat be is zárták Siklós várába (1401). A fogságban töltött idő rádöbbenetett egy, az általa megszokottól eltérő szemlélet létezésére. A leckét adó liga tagjai nem akarták Zsigmondot letenni a trónról, de „észre téríteni” igen. Becsületére legyen mondva, az akkor még mindig fiatal uralkodó tanult az esetből. A tanulság Szent Koronánkhoz kötődik, „aki” maga a Teremtőnk itt a földön. Alá tartozik a Nemzet s a Király,

melyeknek egymáshoz való viszonya mellérendeltségi! A Nemzet választja Királyát, s Ő képviseli Nemzetét! Képviseli, és nem uralkodik rajta! Zsigmond, jó tanítványként, személyes levélben kért bocsánatot az általa megbüntetettektől, s kárpótolta Őket azért, hogy a Szent Korona érdekét védték, személyével szemben. Zsigmond az egyetlen nyugat-római császár, aki a birodalom határain kívül temetkezett, megtisztelve választott hazáját, annak értékrendjét. Példánk legalább annyira szól a mának, mint az egykoriaknak. XXI. századunk európai lakosa elfelejtette tisztelni a NEMZETFELSÉGET. Márpedig boldog jelen s jövő elképzelhetetlen Isten, Család és Nemzet nélkül!

Bűnök

Bűnök régen, s bűnök ma. Bunyitay Vince XIX. századi kanonok a váradi püspökségről szóló könyvében II. Endre korabeli (1205–1235) bűnlajstromot közöl, miszerint történelmi hazánk négymegyéni területű váradi püspökségében évente tíz regisztrált bűneset történt. Napjainkban Kis-Magyarországon a rendőri intézke-

dések száma 186 ezerre csökkent. Figyelembe véve az egykori váradi püspökség és a mai Magyarhon területe közti mintegy bő ötszörös különbséget, ötvennek felel meg a jelenkori 186 ezer. Vita lehet azon, hogy egykoron esetleg nem tartottak mindent nyilván. Vagy nem tarttak fel. (Bár nyilván ma sem.) Mégis,

ekkora különbséget sikerült „összehoznunk” az elmúlt pár száz év alatt? Emlékeztetőül, Szent László királyunk a szabolcsi zsinaton (XI. sz.) törvényt hozott például a tolvajlással kapcsolatban. Egy tyúk értékét meg nem haladó eltulajdonítás büntetése kézlevágás vala, az afölötti egyenesen halált vont maga után. Az elmúlt századokban európaiságunk, melyért oly tengernyi áldozatot hoztunk, egyebek mellett

a fenti eredményt is hozta nemzetünk számára. Halálbüntetés nincs az Európai Unióban. Jelenkorunk római jogrendszere ezer sebből vérzik. „Ügyes” ügyvédek szinte minden bűnöst képesek tisztára mosni, sőt nem megfelelő börtönviszonyokra hivatkozva a bezártak számára milliókat perelnek ki az államtól. Adott hát a keresztényi feladat: emelkedjünk vissza korábbi erkölcsi magasságainkba.

Fejlődés?

Fejlődésről szoktunk beszélni, s magától értetődően az anyagi gyarapodásra gondolunk, mintha az volna a FEJLŐDÉS. Pedig e „fejlődés” mindössze értékes és értéktelen dolgok gyűjtéséről szól, melyeket kivétel nélkül itt hagyunk a földön, végleges (?) távozásunkkor. De akkor mi a fejlődés? Minden bizonnyal az erkölcsi jobbulás, azaz a jézusi gondolat mentén a „ne tégy rosszat, bocsáss meg, tégy jót, magadnak, másoknak, sőt ellenségeidnek is”. Nos, földi életünkben sincs más dolgunk, mint ezen isteni tanításoknak megpróbálni engedelmessé válni. Gondoljunk arra, hogy Teremtőnk szabad akaratot rendelt nekünk, tolasodásunk nem lehet a mások kesse-

rúségének okozója, különben a baj visszahullik ránk. Sajnos napjainkban Nyugat- és Kelet-Európában is hatalmas tömegek gondolják magukat kereszténynek anélkül, hogy a fenti jézusi parancsnak legalább igyekeznének engedelmessé válni-megfelelni. Nekünk, magyaroknak, szétszakítottságunkban erősebben, mint valaha, arra érdemes gondolnunk, hogy türelemmel, Jézus tanításainak engedelmessé válni van esélyünk egykori erkölcsi értékrendünk visszaállítására, nemzetünk egységének megteremtésére. Mohács óta, félezer éve mennek rossz irányba nemzetünk dolgai, itt az idő a valóságos fejlődésre, erkölcsünk megújulására.

Forrás?

Kiszely István professzor egykori előadásaiban említé, hogy igazi történetész számára népének legendái, mondái valóságos forrásnak tekintendők. Mivel jelen sorok nem tudományos vitaindítónak íródtak, csak annyit rögzítünk, hogy népünk közös emlékezete valóban kihagyhatatlan forrás. A német származású Ipolyi Arnold, váradi katolikus püspök a XIX. század végén írt, *Mythologia* című munkájában magyar népünk mondavilágát tárta olvasói elé. Máig egyik legkomolyabb nemzeti forrásmunkának számít tudósaink számára. XX-XXI. századunk fordulóján a korábbi Habsburg és kommunista történelemfelfogás régi „tudományos” szemlélete makacsul

tartja magát, megőrizve „természetesen” nemzetközi indíttatását, vagyis magyarellenességét. Nehezen szokik le tudósaink egy része a régi megfelelési kényszerről. Kinek kedvéért kell ma igazodni? Amikor arról hallunk, hogy Mátyás királyunk se igazságos nem volt, merthogy abban a korban ezt nem várta el senki az uralkodótól, se nem hadakozott a törökkel, helyette csak nyugati irányban csatázott, mert Zsigmondhoz hasonlóan német-római császár akart lenni, akkor elgondolkodhatunk. Hogy is van ez? Az ilyen tudósi vélemény figyelembe veszi vajon Kiszely, Ipolyi stb. tudóstársak kutatási módszerét s eredményeit, nem beszélve népünk közösségi emlékezetéről?

Mátyás, az álruhás

Nagy királyunk valóban járt álruhában, íme: „...a király majdnem egyedül, csak nagyon kevés kísérelével, fölment a szentlőrinci kolostorba. És mert az idő későre járt, nem akarta tudatni, de néhány testvér meglátta őt, és a betegszobába vezették. Végül is az elbocsátott testvéreknek meg kellett esküdniük, hogy amikor eltávoznak tőle, senkinek sem árulják el, hogy ő ott van. Akkor a király az egész éjszakát átvirrasztotta, mert a magas kórusról látni akarta a testvérek bünbánati fegyelmét, tudniillik hogy az előljáró hogyan ostorozza egymás után a testvéreket. Mikor pedig befejeződött az első os-

torozás, a király így szólt: Nem látom igazságosnak, hogy a vikáriust nem ostorozzák. Így válaszoltak: Legyen türelemmel, Felség, biztos, hogy ő sem menekül. Mikor a második ostorozás befejeződött, könnyek között így szólt: Ó, szent férfiak, Istennek igaz harcosai, akikben nincs álnokság, hanem csak szentség. Ettől a naptól kezdve fontolgatta, hogy Fehéregyházát rendünknek adja, de lehet, hogy azelőtt is megvolt ez a szándéka, sőt esküvel is megígérte, hogy megteszi.” Idézetünk Gyöngyösi Gergely (1472–1545) könyvéből való, aki pálos szerzetes, majd rendfőnök, fiatalon Mátyás királyunk kortársa volt.

Mátyás, a harcos

Nagy királyunkkal kapcsolatban elhangzik az a tudósi vélemény, miszerint nem foglalkozott a török kiűzésével, hanem helyette nyugati irányban hadakozott. Hazánk egyetlen zsoldos hada, a fekete sereg, az Ő „találmánya” vala. A történelmi igazság megköveteli, hogy szóljunk a sereg áráról. Mátyás a korábbi kapudót füstadóvá változtatta, azaz emelte. Ugyanis akkoriban egy-egy portán több család is lakott, s így a kapu mögött két-három kémény is füstölgött. Az adóemelésért cserébe népünk (és a Nyugat) nyugalomban élhetett, ami uralkodásával sajnos véget is ért. Komoly hadereje elegendő volt hazánk megvédésére, a török Európából való kiszorításához

már nem. Nos, ha célja teljesül, és német-római császárrá koronázzák, akkor kiteszékelhetők lehettek volna a muzulmánok Európából. A földrészünk nyugati felén élőket, a maihoz hasonlóan, akkor sem érdekelte a muszlim veszély, Mátyást magára hagyták, bár őket is védte. Talán nem túlzás, hogy századokkal előre látott, szemben sokakkal, akik akkor is, ma is csak a pillanatnyi gondjaikkal valának elfoglalva. XX. századunk arról szólt, hogy a Nyugat alacsony képzettséget igénylő munkákra importált muszlimokat. XXI. századunk előrevetíti a keresztény (?) (Nyugat-)Európa eltűnését! Jövőlátó nagy királyunk üzenete legyen tanulsága a maiaknak!!

Mátyás, az igazságos

Cinikusok mondják, hogy többféle igazság létezik. Vélemény valóban több van, igazság csak egy, hisz adott történés, esemény a tények vitathatatlan sorát jelenti. Népünk vajh miért rendelte nagy királyunk neve mellé az igazságos jelzőt? Netán érdekében állt, netán sokszínű véleménye sarkallta erre? Nem! Egyszerűen csak tapasztalta, hogy Mátyás cselekedetei egész közösségünk léteért születtek. Ez még akkor is igaz, ha keressük az okát az erdélyi népek egykori lázadásának, avagy az 1471-es főúri özszeszeküvésnek. Nem gondoljuk azt

sem, hogy nincs helye a partikularitásnak, de az egész mindig több az őt alkotó részeknél. Ismert tény, hogy királyunk, szakítva elődei szokásával, nem a főúri rétegre támaszkodott, hanem a köznemesi rétegből emelt maga mellé támogatókat, ruházta fel őket hatalommal. A középkori Európában a központosító magyar állam volt a haladó, s ebben messze megelőzte nyugati szomszédait. Hasonlatként egy olyan zenekart említhetnénk, mely karmestere intésére azonos kottából egybehangzóan játszik, szemben a mindenki „fújja a magáét”-tal. Ez

utóbbi hangzavar mára teljessé vált, a szabadelvűség mai állapotunkhoz vezetett. A „nép szava Isten szava” szó-lásban népünk kollektív tapasztalatát, bölcsességét, igazságba vetett hitét

látjuk. Ezzel szemben vált jellemzővé mára a demokráciásdi, amelyben a politikum folytonosan „udvarol” szavazóinak. A tömeghülyítő világmédia meg táplálja ezt.

Közös emlékezetünk

„Krúdy Gyula nyíltan meg is fogalmazta ezt a nagy igazságot: a nép emlékezte biztosabb és jobb a történetírók okmányainál. Nagy igazság ez, amikor arra is gondolhatunk, hogy az egymást váltó történelmi korszakok mindegyike a maga eszméi szerint íratta meg a történetét.” (Daczó Árpád *Csíksomlyó titka* című könyvéből idéztem.) Kiszely professzor őseinkről szóló hatalmas történelmi munkájának előszavában hasonlóan vélekedik. Az idézetekkel nagyon egyet lehet érteni. Ha pedig elfogadjuk a sokszázados múlttudatunkat, akkor elkezdhetők a helyreigazítások. Ideje lenne mindenkori egyistenhitű népünkről letörölni a ráragasztott

pejoratív pogány kifejezést, hazatéréssel váltani az általánossá tett honfoglalást, visszaállítani a hun-szkita-magyar származástudatot a finnugor blabla helyett, nem vitatni Mátyás igazságos voltát, nem varrni Szapolyai nyakába a teljes mohácsi csatavesztést... Ha a rendbetennivalóinkat azon egyszerű tényre vezetjük vissza, hogy a Habsburg és a kommunista történetírás egyaránt birodalmi-internacionalista jellegű, akkor nem is oly bonyolult a feladat. Mindössze hinnünk kell népünknek és nemzetünkhöz hű tudósainknak. A munka sürgős, hiszen gyermekeink nagyrészt még mindig nemzetellenes szellemiségben nevelődnek.

A magyar pár

Bár évezredekken keresztül eleink folytattak vándorló életformát is, mára klasszikussá szelídült a házasember kifejezés. Házas, tehát letelepedett, de nyilván Párjával tölti ki a Ház terét. Innen a házaspár szavunk is, s minden magyar tudja, hogy az még nem család. Családdá akkor válik a pár, ha

betölti Isten akaratát, vagyis az Élet alapfunkciója szerint összehozzák az utódot, utódokat. Érdemes arra is emlékezni, hogy évezredek óta micsoda szeretettel veszi körül a mindenkori környezet az ifjú párt. Mindent megtesz a rokoni, baráti, ismerősi kör, hogy a fiatalok zavartalanul lehessenek az

egymáséi. Ismert tény, hogy a még nem is olyan távoli múltban a falu lakói összeadták az összes szükséges holmit az Élet indulásához, csak a pár ne kelljen egyébbel törődjön, mint a szerelmük szárba szökkenésével. Minden házasságkötéskor a legsűrűbben a gyermekáldást kívánják a fiataloknak. Ehhez kell a pár összecsiszolódása, hisz anélkül nem megy. Amint a Párból csa-

lád leszén, a Feleség – a Pár jobbik fele – Édesanyává alakul. Ettől kezdve nőstényoroszlánként védi gyermekeit, akár párjával szemben is. Korunk egyik legfőbb tapasztalata szerint tanulni kell a párban élel. Szoruljon hátrább az Én, s váltsa fel a Mi. Magyaroknál a Pár az Egy, vagyis EgyPár, mint az EgyHáz (templom), mely lelkünk pallérozásának helyszíne.

Kaláka

Ósrégi egymást segítő forma, melyben nagyrészt ugyanazok vettek részt. Számos területen alkalmazták, ahol a kevés ember nem vagy csak nagyon nehezen boldogult. Házépítéskor szükség szerint kalákában végezték az alapkiásást, zsaluzást, betonozást, gerendák kifaragását, falrakást, ácsolatok készítését, zsindelyezést. Kelengyevarrás, hímzés szintúgy kisebb kalákában folyt. Esküvőkor szinte az egész falu hordta össze a fiatalok indulásához szükséges anyagiakat, bútorokat, aprójószágot, szerszámokat. Székelyföldön a közbirtokossági erdő létrejötté, a közbirtokosság működése szintén a kalákában végzett munka magas formáját jelentette. Mivel

a falu nem minden családjának volt saját tulajdonban akkora erdeje, amekkorából évről évre kitermelhető lett volna a téli tüzelő, közbirtok szerint használták azt. A vagyon családonként nyilvántartatott. Mondják, hogy a szerker igavonó nélkül legfeljebb lom. Nos, kell mellé ló vagy ökor, annak istálló, abrak, gondoskodás. Ahol meghaladta egy-egy család lehetőségét mindezek egy időben való előállításá, beszerzése, ott célszerű vala a körbejáró kalákában végzett munka. Sajnos napjainkban Állam bácsi azt még elnézi, ha édestestvér segít, de az unokatestvér munkáját már megadóztatja, nem beszélve az ismerősök hozzájárulásáról.

Beidegződések

Visszaköszön folyamatosan a múlt, s nemcsak a régmúlt, hanem a nagyon közeli is. A XX. század történéseit az idős korosztály ismeri, s most mégis csodálkozva halljuk, hogy Wass Albert, Nyíró József fasiszta, s ezt nemcsak az „érdekelt” román atyafiak mondogatják, hanem a magyar balliberálisok is. Egyszerű lenne pedig a cáfolat, hisz mindössze olvasni kellene említették műveit, mert jobb cáfolat el sem képzelhető. Ezzel szemben „drága” balos, szabadelvű politikusaink nemcsak hogy nem olvasnak, hanem még a neveket sem bírják megjegyezni. Így lesz Nyíró Józsefből Nyíró Gyula... A politikus, mint tudjuk, másokat képvisel, ezért testvéri szeretettel emlékeztetjük az ilyen „felledékenyekre” szavazókat, nem biztos,

hogy jó lóra tesznek. A jelenné váló múlt, ha nem vagyunk résen, csak idővel ébreszthet tévedéseinkre. A tévedések pedig úgy helyesbíthetők, ha közben figyelembe vesszük a tényeket, és szeretettel fordulunk felebarátainkhoz. A politikai térfél durvább, mint valaha, az úri viselkedés szabályai nem jellemzik korunkat. Azt illene mondani, hogy a két fél egyformán intoleráns. De ez nem így van. Aki arra biztatja szavazóit, hogy tagadják meg a trianoni határokon kívül rekedt nemzettestvéreket, de beengedné a migránsokat, aki Brüsszellel osztatná el a nekünk járó pénzt, az elgondolkodhat, igaz-e, hogy „a Jóisten nem siet és nem késik, de mindenhová elérkezik!” Tanultunk-e bármit is XX. századunk tanulságaiból?

